

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 2
ROK SZKOLNY 2014/2015**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Tematyka lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
Epoka pary i elektryczności	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • wskazuje daty wyznaczające ramy epoki w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wydarzenia związane z datami wyznaczającymi ramy czasowe epoki w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów <i>scjentyzm</i>, <i>organicyzm</i>, <i>ewolucjonizm</i>, <i>utilitaryzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • tłumaczy znaczenie nazwy <i>la belle époque</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje życie codzienne w drugiej połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wskazane obrazy w kontekście wizerunku epoki
Wprowadzenie do pozytywizmu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje daty wyznaczające ramy czasowe epoki w Polsce • wyjaśnia terminy <i>praca organiczna</i>, <i>praca u podstaw</i>, <i>asymilacja Żydów</i>, <i>emancypacja kobiet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę w funkcjonowaniu terminu <i>pozytywizm</i> pomiędzy Europą a Polską • porównuje pozytywizm polski z europejskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>inteligencja</i> • opisuje przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje rolę powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego 	
Filozofia pozytywna	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu filozoficznego Auguste'a Comte'a <i>Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej</i> • wymienia najważniejsze założenia filozofii Comte'a 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze założenia filozofii Comte'a 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę filozofii pozytywnej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje polską filozofię pozytywistyczną 	
Sztuka drugiej połowy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia technikę 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje dzieło sztuki według wskazanych kryteriów 	

XIX w.	terminów <i>realizm</i> , <i>naturalizm</i> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje realizm na przykładach podaje tytuły przykładowych dzieł sztuki drugiej połowy XIX w. 	terminów <i>akademizm</i> , <i>eklektyzm</i> oraz <i>malarstwo historyczne</i> i podaje przykłady dzieł realizujących te style <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne realizmu w malarstwie 	realizmu na wybranym przykładzie <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejszych polskich twórców drugiej połowy XIX w. (Józef Chelmoński, Aleksander i Maksymilian Gierymscy, Jan Matejko) oraz tytuły ich dzieł omawia architekturę drugiej połowy XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce omawia specyfikę teatru drugiej połowy XIX w.
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI				
Publicystyka pozytywistyczna	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów <i>publicystyka</i>, <i>retoryka</i> streszcza zamieszczone w podręczniku fragmenty artykułów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w czytanych tekstach elementy światopoglądu pozytywistycznego wymienia kryteria, według których Aleksander Świętochowski wyodrębnił dwie antagonistyczne grupy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny popularności prasy i publicystyki w drugiej połowie XIX w. określa, w jakim znaczeniu Prus używa słów <i>naród</i>, <i>narodowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje retoryczną funkcję przytoczeń znajdujących się na początku artykułu Świętochowskiego podaje dyskusję dotyczącą postulatów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa
Poezja czasów niepoetyckich	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia termin <i>sonet</i> prezentuje treść omawianych wierszy Adama Asnyka: <i>Do młodych</i> oraz <i>Sonetu</i> określa rodzaj liryki obu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje w wierszu <i>Do młodych</i> elementy programu pozytywistycznego prezentuje opinię na temat pozytywistów i romantyków przedstawioną w wierszu <i>Do młodych</i> wskazuje w <i>Sonecie</i> cechy charakterystyczne dla tego gatunku literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje przesłanie wiersza <i>Do młodych</i> analizuje <i>Sonet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje sposób przedstawienia miłości w <i>Sonecie</i>
Wobec antysemityzmu	<ul style="list-style-type: none"> streszcza zamieszczony w podręczniku fragment <i>Mendla Gdańskiego</i> Marii 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje głównego bohatera noweli oraz zegarmistrza 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację Żydów na ziemiach polskich w drugiej 	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje i omawia postulat pracy organicznej w podanym fragmencie noweli

	Konopnickiej • wyjaśnia znaczenie terminów <i>antysemityzm, pogrom, asymilacja</i>		połowie XIX w. • omawia argumentację zegarmistrza usprawiedliwiającą pogrom		
<i>Lalka</i> Bolesława Prusa	• relacjonuje treść <i>Lalki</i> Bolesława Prusa • charakteryzuje warstwy społeczne przedstawione w <i>Lalce</i> : arystokrację, kupiectwo niemieckie, żydowskie, polskie, inteligencję, biedotę • wyjaśnia znaczenie terminów <i>powieść dojrzałego realizmu, świat przedstawiony</i>	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>retrospekcja</i> • omawia świat przedstawiony powieści • odnajduje w powieści elementy światopoglądu pozytywistycznego • opisuje <i>Lalkę</i> jako powieść dojrzałego realizmu • omawia kompozycję powieści	• przedstawia idealizm trzech bohaterów: Ignacego Rzeckiego, Stanisława Wokulskiego i Juliana Ochockiego • omawia sposób ukazania miłości przez Prusa • analizuje losy i postawę głównego bohatera jako postaci tragicznej oraz w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	• analizuje narrację w <i>Lalce</i> • interpretuje tytuł powieści • odnajduje w powieści topos <i>theatrum mundi</i> i go omawia • analizuje postać Izabeli Łękiej	• analizuje powieść pod kątem stosunku Prusa do idei pozytywistycznych • podejmuje dyskusję na temat sposobu zakończenia powieści • odnajduje w <i>Lalce</i> elementy języka ezopowego

POZYTYWIZM – NAUKA O JĘZYKU

Odmiany języka polskiego	• przedstawia i klasyfikuje odmiany języka narodowego • odróżnia odmianę nieoficjalną języka od oficjalnej	• wymienia podstawowe dialekty polszczyzny • wyjaśnia przyczyny powstania języków środowiskowych i zawodowych • podaje cechy stylu pozytywistycznego	• wyjaśnia, czym są spowodowane różnice w języku polskim • charakteryzuje styl literatury pozytywistycznej na przykładach	• wyjaśnia, w jaki sposób styl literatury pozytywistycznej odzwierciedla światopogląd epoki	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
--------------------------	---	--	--	---	--

POZYTYWIZM – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE

Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat pozytywizmu	• wyjaśnia najistotniejsze elementy tradycji pozytywistycznej	• formułuje wnioski dotyczące zagadnień związanych z literaturą pozytywistyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa pozytywizmu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z pozytywizmem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań
------------------------	---	---	--	--

POZYTYWIZM – NAWIĄZANIA

Śladami pozytywizmu	• rozpoznaje obecność utworów i tematów pozytywistycznych we	• wskazuje ślady materialne epoki pozytywizmu w	• wymienia elementy światopoglądu pozytywistycznego we	• omawia aktualność koncepcji dotyczących	• analizuje wybrany utwór, w którym widoczny jest wpływ
---------------------	--	---	--	---	---

	współczesnej kulturze	otaczającym świecie	współczesnym świecie	literatury i sztuki	tematu, motywu, światopoglądu bądź utworu pozytywistycznego
Opowieść o władzy – Faraon	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza film Faraon • charakteryzuje młodego Ramzesa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia termin adaptacja • omawia scenografię filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny przegranej faraona w walce o władzę • wypowiada się na temat gry aktorskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje Faraona z innymi znanymi sobie filmami o tematyce historycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat priorytetów podczas sprawowania władzy

MŁODA POLSKA – O EPOCE

Schyłek wieku	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>modernizm, Młoda Polska, fin de siècle, neoromantyzm, secesja, nirwana, cyganeria</i> • wskazać, w jakich latach rozwijała się Młoda Polska *• wymienić przemiany społeczne i polityczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>indywidualizm, subiektywizm, „sztuka dla sztuki”, filister</i> w kontekście epoki • przedstawić etymologię nazw epoki *• opisać przemiany społeczne i polityczne przełomu wieków XIX i XX 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego • opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich *• zanalizować wpływ przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie Krakowa w rozwoju modernizmu w Polsce • wypowiedzieć się na temat wpływu Stanisława Przybyszewskiego na polską bohémę *• sformułować wnioski z analizy wpływu przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, które zjawisko z życia codziennego lub kultury przełomu XIX i XX w. uważa za najbardziej przełomowe lub szczególnie interesujące *• zanalizować obrazy Paula Gauguina oraz Carlosa Schwabe w odniesieniu do cech modernizmu *• wypowiedzieć się na temat życia codziennego przełomu wieków XIX i XX
Filozofia końca wieku	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • wymienić najważniejsze założenia filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera *• podać najważniejsze poglądy Henriego Bergsona 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>wola, moralność panów, moralność niewolników, nadczłowiek</i> w kontekście filozofii Schopenhauera i Nietzschego • czytać ze zrozumieniem fragmenty traktatów filozoficznych zamieszczone w podręczniku *• wyjaśnić pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować najważniejsze tezy filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera *• omówić najważniejsze tezy filozofii Henriego Bergsona 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera *• podjąć dyskusję na temat filozofii Schopenhauera i Nietzschego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować ogólne tendencje filozoficzne epoki *• omówić nawiązanie do tezy Henriego Bergsona w wybranej dziedzinie sztuki, na wskazanym przez siebie przykładzie

		<i>intuicja i pęd życiowy</i> w kontekście filozofii Henriego Bergsona			
U progu sztuki nowoczesnej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm, secesja, symbolizm, neoromantyzm, dramat naturalistyczny</i> • rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki modernistycznej • określić przynależność dzieł sztuki do określonego nurtu • podać informacje na temat stylu zakopiańskiego *• orientować się w muzyce przełomu wieków 	<ul style="list-style-type: none"> • podać cechy impresjonizmu, symbolizmu oraz secesji i wskazać je na przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu modernizmu (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• omówić specyfikę muzyki modernistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować architekturę secesyjną i podać jej przykłady ze swojego otoczenia • wymienić tytuły najważniejszych dzieł młodopolskich i modernistycznych • scharakteryzować nowe kierunki w sztuce i zilustrować je przykładami *• wypowiedzieć się na temat Wielkiej Reformy Teatralnej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować wybrane dzieła sztuki, należące do impresjonizmu i symbolizmu • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX *• orientować się w dorobku reformatorów teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić twórczość wybranego artysty modernistycznego *• wymienić istotne dzieła najważniejszych artystów modernistycznych (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• referować wpływ Konstatego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI					
Wprowadzenie do literatury modernizmu	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i> *• orientować się w twórczości Stanisława Przybyszewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i> w odniesieniu do literatury *• wymienić tytuły tekstów Stanisława Przybyszewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>synestezja, „sztuka dla sztuki”</i> w odniesieniu do literatury *• wymienić główne tezy <i>Confiteora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zastosowanie nowych kierunków w literaturze *• omówić koncepcję artysty i sztuki według Stanisława Przybyszewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przybliżyć zastosowanie wybranego nowego kierunku w literaturze *• porównać zastosowanie nowych kierunków w sztukach plastycznych i literaturze
Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>dekadent, gwara, folklor</i> • omówić treść wierszy: <i>Koniec wieku XIX; Lubię, kiedy kobieta...; Melodia mgieł nocnych</i> • opisać przeżycia, 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować dekadentcki światopogląd na podstawie wiersza <i>Koniec wieku XIX</i> • odnaleźć elementy impresjonizmu w wierszu <i>Melodia mgieł</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać odniesienia do filozofii Schopenhauera w wierszu <i>Koniec wieku XIX</i> • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania kobiety w erotyku Tetmajera 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować i zinterpretować podane wiersze Kazimierza Przerwy-Tetmajera • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w <i>Melodii mgieł nocnych</i> i 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obecności pejzażu i folkloru podhalańskiego w twórczości młodopolańskich *• porównać erotyk Tetmajera z rzeźbą Rodina

	<p>wynikające z lektury wierszy</p> <ul style="list-style-type: none"> • streścić fragment utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim 	<p><i>nocnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat stylizacji gwarowej we fragmencie utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat twórczości Tetmajera 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować synestezję na podstawie wiersza <i>Melodia mgieł nocnych</i> *• zrelacjonować i porównać opinie badaczy literatury na temat twórczości Tetmajera 	<p>określić jej funkcję</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat folkloru podhalańskiego na podstawie interpretacji obrazu Gersona *• scharakteryzować erotyk Tetmajera na tle obowiązujących wówczas konwencji 	<ul style="list-style-type: none"> *• wykazać, że zarówno <i>Melodia mgieł nocnych</i>, jak i <i>Na skalnym Podhalu</i> są charakterystyczne dla epoki i więcej je łączy, niż dzieli
<p>Młodopolskie inspiracje w twórczości Leopolda Staffa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wierszy: <i>Kowal</i> i <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>sonet</i>, <i>symbolizm</i>, <i>wiersz sylabotoniczny</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu <i>Kowal</i> inspiracje filozofią Fryderyka Nietzschego • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić cechy wiersza sylabotonicznego na podstawie <i>Deszczu jesiennego</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić symbole w wierszu <i>Kowal</i> • zinterpretować symbole w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> *• zrelacjonować i porównać różne opinie badaczy literatury na temat młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować i zinterpretować wskazane wiersze • na podstawie wiersza <i>Deszcz jesienny</i> wyjaśnić pojęcie <i>psychizacja krajobrazu</i> *• wskazać konteksty dla nietzscheizmu w kulturze *• określić, co łączy wiersz Staffa <i>Kowal</i> z obrazem Edwarda Burne'a-Jonesa <i>Pan i Psyche</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> cechy właściwe dla młodopolskiego obrazowania i je omówić *• wymienić dzieła kultury popularnej, które odwołują się do szeroko rozumianej koncepcji nadczłowieka i wyjaśnić przyczyny popularności takich postaci *• porównać <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa z obrazem Camille'a Pissarra, <i>Wyspa Lacroix</i>
<p>Impresjonizm w cyklu poetycki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm</i>, <i>symbolizm</i>, <i>sonet</i>, <i>cykl poetycki</i> • omówić treść sonetów Jana Kasprowicza • wymienić w wierszach elementy tatrzańskiego krajobrazu *• wskazać w wierszach styl właściwy utworom młodopolskim *• podać nazwiska 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszach elementy symbolizmu i impresjonizmu • określić porę dnia/roku w każdym z sonetów *• wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kasprowicza *• wymienić tytuły tekstów zawierające motyw gór 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować symbole obecne w wierszach • wskazać i wyjaśnić impresjonistyczną motywację cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> *• zrelacjonować opinie badaczy na temat cyklu poetyckiego Jana Kasprowicza *• podać powody, dla 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy porównawczej wierszy pod kątem różnic w ujęciu tego samego krajobrazu o różnych porach doby *• wskazać inne przykłady cyklów literackich i malarskich *• przygotować młodopolską antologię wybranych dzieł (literackich i malarskich) 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania przyrody w poezji młodopolskiej *• scharakteryzować dwie wizje górskiego krajobrazu: przedstawioną w sonetach Kasprowicza i na obrazie Ślewińskiego <i>Fioletowe góry, ośnieżone szczyty, zielona kotlina w Tatrach</i>

	autorów, dla których inspiracją były góry		których młodopolscy twórcy inspirowali się górskim krajobrazem	poświęconych Tatrom i mieszkańcom tego regionu	*• porównać cykl sonetów Kasprowicza z cyklem obrazów <i>Katedra w Rouen</i> Claude'a Moneta *• napisać wstęp do przygotowanej przez siebie antologii poezji
Zmagania ze światem w twórczości Jana Kasprowicza	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm</i>, <i>ekspresjonizm</i>, <i>hymn</i>, <i>franciszkanizm</i> • omówić treść fragmentów hymnu <i>Dies irae</i> i <i>Księgi ubogich</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • podać nazwę gatunku literackiego, którego przykładem jest <i>Dies irae</i> • rozpoznać adresata <i>Księgi ubogi</i> *• przedstawić związek pomiędzy pojęciem <i>franciszkanizm</i> a postacią św. Franciszka z Asyżu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania biblijne w utworze <i>Dies irae</i> • zdefiniować katastrofizm w kontekście utworu <i>Dies irae</i> • wytłumaczyć, czym jest franciszkanizm w kontekście <i>Księgi ubogich</i> *• orientować się w problematyce cyklu <i>Ginącemu światu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symbolikę utworu <i>Dies irae</i> • omówić elementy ekspresjonizmu w utworze <i>Dies irae</i> • wypowiedzieć się na temat nadawcy lirycznego w wierszach <i>Dies irae</i> i <i>Księga ubogich</i> *• zestawić utwór <i>Dies irae</i> z obrazem Fernanda Cormona <i>Kain</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować i zinterpretować wskazane utwory Jana Kasprowicza z uwagi na ich treść i formę *• omówić inne przykłady katastrofizmu w literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat ewolucji postawy wobec świata, konfrontując <i>Księgę ubogich</i> z <i>Dies irae</i> *• przygotować wypowiedź ustną na temat: „Relacje Bóg – człowiek w wybranych utworach literackich różnych epok” • wymienić tytuły kilku filmów lub książek science fiction, w których dominuje katastrofizm, i określić, co je różni, oprócz formy, od dzieła Kasprowicza
<i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić genezę <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • scharakteryzować głównych bohaterów dramatu *• przybliżyć twórczość Stanisława Wyspiańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w postaciach dramatu ich pierwowzory • wyjaśnić rolę didaskaliów • wypowiedzieć się na temat relacji pomiędzy chłopstwem a inteligencją • omówić funkcję osób dramatu w kontekście całości • wskazać symbole 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć obraz inteligencji i chłopstwa przełomu wieków na podstawie tekstu • omówić odmienność Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu • zinterpretować zakończenie utworu • wyjaśnić znaczenie i funkcję symboli obecnych w dramacie • określić funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować dialogi postaci realistycznych z osobami dramatu • wypowiedzieć się na temat polskich mitów narodowych, obecnych w dramacie • omówić stylizację gwarową w utworze *• porównać obraz Stanisława Wyspiańskiego <i>Chocholy</i> z treścią dramatu *• określić na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w dramacie Wyspiańskiego cechy reprezentatywne dla Młodej Polski *• podjąć dyskusję na temat aktualności diagnozy na temat społeczeństwa polskiego, zaprezentowanej w <i>Weselu</i> *• porównać finałową scenę dramatu Wyspiańskiego z obrazem

		obecne w dramacie • przedstawić kompozycję <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat rabacji galicyjskiej	kompozycji <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat krakowskiej szkoły historycznej	kadru zamieszczonego w podręczniku, jaką rolę w filmie <i>Wesele</i> Wajdy odgrywają scenografia i poszczególne ujęcia	Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> *• napisać recenzję adaptacji filmowej <i>Wesela</i> w reżyserii Wajdy z omówieniem sposobu, w jaki reżyser oddał atmosferę dramatu
<i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	• zrelacjonować treść I tomu <i>Chłopów</i> Stanisława Władysława Reymonta • scharakteryzować głównych bohaterów utworu *• przedstawić dalsze losy głównych bohaterów powieści	• omówić strukturę społeczną wsi, zaprezentowaną w utworze • scharakteryzować obyczaje i obrzędy ukazane w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji w powieści • wskazać obecność tendencji artystycznych epoki w dziele Reymonta *• wymienić tytuły utworów literackich z motywem wsi z różnych epok	• zinterpretować symbolikę powieści *• prześledzić sposób ukazania motywu wsi we wszystkich dotąd omawianych epokach literackich	• zanalizować motywacje zachowań opisanych w <i>Chłopach</i> • omówić stylizację gwarową, zastosowaną przez pisarza *• wskazać w <i>Chłopach</i> cechy epopei i porównać powieść z <i>Panem Tadeuszem</i>	• omówić tendencje artystyczne epoki w dziele Reymonta *• porównać obraz Chełmońskiego z adekwatnymi fragmentami powieści <i>Chłopi</i>
MŁODA POLSKA – NAUKA O JEZYKU					
Słowa i ich znaczenie	• wyjaśnić pojęcia: <i>akt komunikacji, synonim, eufemizm, wulgaryzm, etymologia</i> • dostrzec odcienie znaczeniowe w grupie synonimów *• wymienić cechy stylu modernistycznego	• dobrać właściwy wyraz do konkretnej sytuacji komunikacyjnej *• scharakteryzować wybrane cechy stylu modernistycznego	• zaprezentować na przykładach sposób eksponowania sfery uczuciowej w literaturze Młodej Polski • zaprezentować etymologię wybranych słów utworu • wyjaśnić na przykładach sposób zastosowania technik naturalistycznej i impresjonistycznej w literaturze	• określić wpływ wieloznaczności na jakość komunikatu • omówić techniki wprowadzania muzyczności do literatury na wybranych przykładach *• omówić styl danego autora modernistycznego	• przekształcić komunikat wieloznaczny na jednoznaczny *• porównać styl wybranych autorów modernistycznych

			*• analizować wybrane utwory pod kątem stylu właściwego dla modernizmu		
MŁODA POLSKA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
MŁODA POLSKA – NAWIĄZANIA					
Śladami modernizmu	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać wpływy modernizmu we współczesnej kulturze *• podać przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać początki kultury masowej i jej rozwój do dnia dzisiejszego *• omówić przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osiągnięcia techniczne i naukowe wywierające wpływ na współczesność *• podać przykłady aluzji i nawiązań współczesnych do wybranych dzieł modernistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jaki sposób modernizm ukształtował współczesną cywilizację *• zanalizować i zinterpretować wybrany tekst kultury nawiązujący do modernizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z modernizmu w różnych utworach literackich *• podjąć dyskusję na temat aktualności światopoglądu modernistycznego w świecie współczesnym
Ziemia obiecana	<ul style="list-style-type: none"> • streścić film • scharakteryzować głównych bohaterów filmu *• omówić środki wyrazu filmowego wykorzystane w filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia XIX-wiecznej Łodzi w filmie *• zaprezentować informacje na temat wczesnej fazy kapitalizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł filmu • wypowiedzieć się na temat scenografii w filmie • omówić kreacje aktorskie wybranych postaci *• porównać film z jego literackim pierwowzorem 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować zakończenie filmu *• wykazać związki pomiędzy różnymi aspektami tekstu kultury (estetycznym, etycznym i poznawczym) 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować kadr z filmu zamieszczony w podręczniku *• podjąć dyskusję na temat aktualności postaw zaprezentowanych w filmie *• uzasadnić twierdzenie, że film Wajdy opisuje nie tylko rzeczywistość historyczną, lecz także współczesną